

Alicia Zwanikken

Incoterms® hoort zonder meer tot het taaiere deel van het exportvak. Daarom trappen we in dit nummer een nieuwe serie af waarin we veel gestelde vragen behandelen.

Vragen over Incoterms

Uit onderzoek van evofenedex onder haar leden over het gebruik van Incoterms® blijkt dat er zeven jaar na invoering nog altijd veel verwarring over het onderwerp heerst. In de komende tijd zal Globe magazine daarom de meest voorkomende vragen van evofenedex-leden uitgebreid behandelen.

Bij het kiezen van een Incoterms-conditie spelen diverse invalshoeken een rol, maar de keuze voor het transport vormt altijd het uitgangspunt. Het kiezen van een ‘verkeerde’ term kan tot onverwachte kosten leiden of de organisatie blootstellen aan onvermoede risico’s. In dit artikel gaan we daarom in op de meest voorkomende algemene problemen waar onze leden mee worstelen. In latere bijdragen zullen we nog apart ingaan op de diverse factoren van de meest gebruikte Incoterms.

Type vervoer

Stap één bij het nadenken over de juiste Incoterms-conditie is om goed te kijken welk type vervoer er zal worden ingezet. Een aantal Incoterms zoals FOB, FAS, CFR of CIF gaan er namelijk van uit dat de (bulk)goederen op een schip worden vervoerd. Het risico voor de goederen gaat bij deze Incoterms ook over nadat de goederen naast of aan boord van het schip in de laadhaven zijn geplaatst. Als de goederen echter niet alleen of helemaal niet over zee gaan, of in een container worden vervoerd, dan horen daar andere Incoterms bij.

Als er bijvoorbeeld voor FCA wordt gekozen dan betekent dit bovendien dat de kosten eerder overgaan op de koper. De exporteur kan hiermee het risico uitsluiten dat hij voor de kosten moet opdraaien wanneer de container op de terminal vaststaat in verband met een IT-storing zoals in de lente van 2017, of op de terminal verwoest wordt door een natuurstorm zoals Maria, of de Japanse tsunami van 2011. Verder kan het uitmaken of het om nationaal of internationaal transport gaat. Voor nationaal transport zullen zowel koper als verkoper goed

“Het kiezen van een verkeerde term kan tot onverwachte kosten leiden.”

Containerrailvervoer door de Canadian Rockies.

Alicia Zwanikken is jurist bij evofenedex.

op de hoogte zijn van de mogelijkheden op het gebied van transport en kunnen beide partijen in principe evenveel regelen. Als het echter om internationaal vervoer gaat komen ook douane- en eventueel btw-formaliteiten om de hoek kijken. Niet alle Incoterms zijn daar voldoende op ingericht. Zo kunnen de douane-aangiftes voor accijnsgoederen die de EU verlaten alleen worden aangevraagd door een inwoner uit de EU. Ook moet de afzender in dat geval kunnen bewijzen dat de goederen echt de douanezone hebben verlaten. In zo'n geval is het dus bijvoorbeeld niet handig om Ex Works (EXW) af te spreken.

Incoterms en eigendom

Veel ondernemers zijn in de veronderstelling dat als volgens de gekozen Incoterms-conditie het risico voor transportschade overslaat op de andere partij, daarmee ook het eigendom overgaat. Dit is onjuist. Een Incoterms-conditie is een contractuele afspraak die alleen duidelijkheid verschaft over de kosten van transport, de overgang van het risico voor transportschade en eventueel de verzekering. De Incoterms regelen niets anders. Wie eigenaar is van de goederen is daarom afhankelijk van wat

koper en verkoper daarover hebben afgesproken in het koopcontract.

De verwarring ontstaat vaak doordat er een verschil bestaat tussen 'juridisch' eigendom en 'economisch' eigendom. Om dit toe te lichten even een voorbeeld.

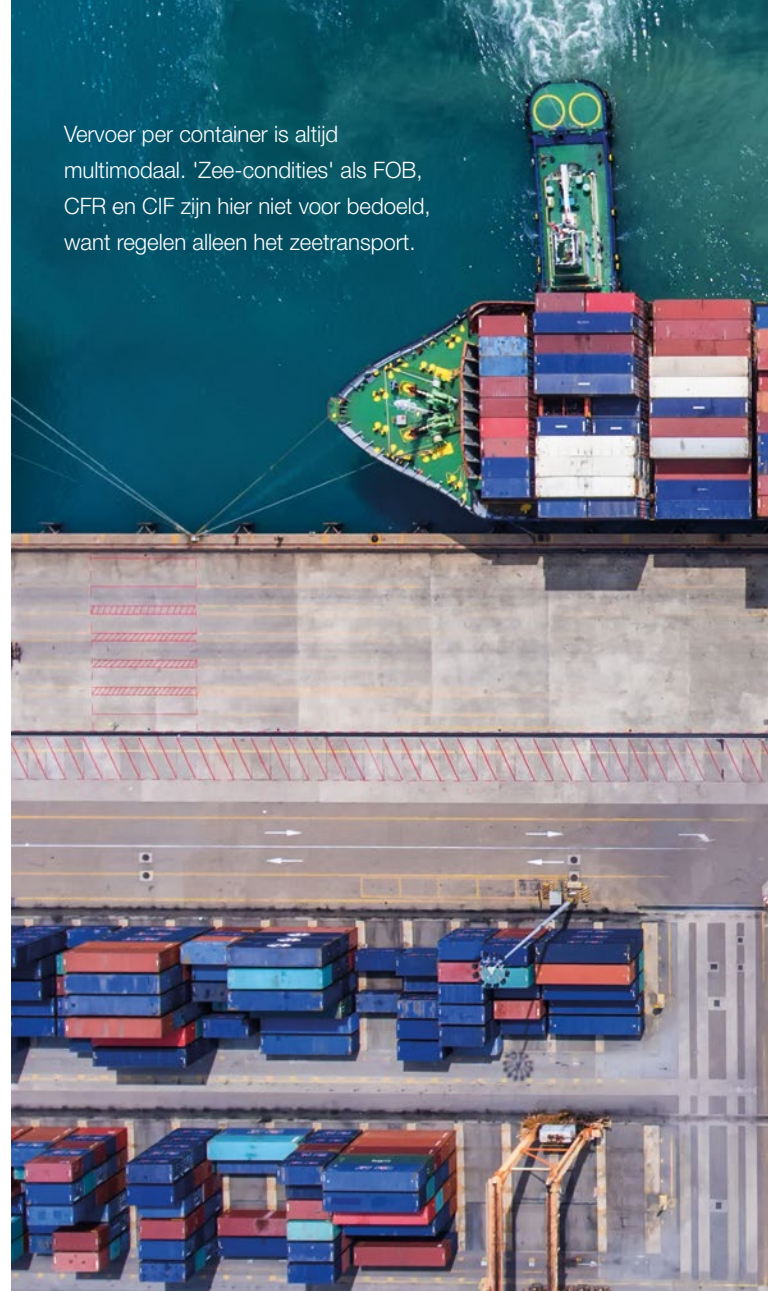
Stel u leest een auto, dan bent u 'economisch eigenaar' van de auto. U heeft namelijk de auto in bezit en kunt hem gebruiken voor uw genot. De leasemaatschappij is echter de 'juridisch eigenaar'. Dat wil zeggen dat als de lease niet netjes maandelijks wordt betaald, de leasemaatschappij de auto terug kan vorderen. Bij het bepalen van de omzeterkenning (revenue recognition) wordt er bijvoorbeeld volgens de International Accounting Standard (IAS) wel uitgegaan van de overgang van het economisch eigendom onder de Incoterms. Ook bij internationale contracten kan er wel eens verwarring ontstaan door het gebruik van termen als 'title' of 'property' of iets dergelijks. Als dit het geval is, zorg dan dat er duidelijkheid bestaat tussen u en uw wederpartij over wat hier precies mee wordt bedoeld.

Incoterms en contractrealiteit

Logistiek managers geven regelmatig aan dat zij moeten werken met een Incoterms-conditie die de afdeling Sales of Marketing heeft afgedwongen, maar daar in de praktijk van afwijken. Dit is om meerdere redenen problematisch. Incoterms is op zich geen bindend juridisch begrip. Hier kunnen en mogen partijen dus van afwijken. Contractueel kan zijn vastgelegd dat er bepaalde uitzonderingen toegestaan zijn, of, wat vaak voorkomt, men wijkt er in de praktijk van af.

Problemen ontstaan op het moment dat er schade optreedt aan de vervoerde goederen en er discussie ontstaat over af-

Vervoer per container is altijd multimodaal. 'Zee-condities' als FOB, CFR en CIF zijn hier niet voor bedoeld, want regelen alleen het zeetransport.

spreken en verantwoordelijkheden. Dan kan er op een contract, factuur, vrachtbrief of welk document dan wel een bepaalde conditie staan, zoals bijvoorbeeld ExWorks, maar dat is dan dus niet doorslaggevend.

Financieel gezien is dit een risico. Als het eigen personeel goederen laadt waarbij schade ontstaat, dan kan het bedrijf juridisch aansprakelijk worden gehouden, ook als dit was uitgesloten door de Incoterms-conditie.

Om dit te voorkomen moet er allereerst een goede afstemming tussen verkoop en logistiek zijn, zodat er geen reden is om af te wijken van de afgesproken Incoterm. Daarnaast is het aan te bevelen om in het contract tussen koper en verkoper niet alleen de Incoterm-conditie duidelijk te maken maar ook direct te verwijzen naar welke uitleg hierbij gehanteerd moet worden. Bijvoorbeeld: 'De overeengekomen handelsvoorwaarde wordt uitgelegd volgens de Incoterms 2010.'

Incoterms en verzekering

Sommige Incoterms bepalen dat een van de partijen ook een ladingverzekering moet afsluiten voor het transport. Deze ver-

zekering dekt in principe alleen het gedeelte van het transport vanaf of tot aan het punt van overslag van het risico. Als partijen daar verder niets over afspreken wordt er dus niet automatisch een verzekering afgesproken voor het overige gedeelte.

Daarnaast stellen de Incoterms dat de verzekering tenminste de in de overeenkomst bepaalde prijs plus 10% moet dekken. Is dit ook daadwerkelijk toereikend? Nog een belangrijk punt: Incoterms stelt dat deze prijs onder minimale dekkingsvoorwaarden voldoende is. De verkoper hoeft dus slechts een ladingverzekering af te sluiten onder de Clauses C van de Institute Cargo Clauses (LMA/IUA) of vergelijkbaar. Dit betekent dat zeker niet alle schadeorzaken onder de geboden verzekering vallen. De Institute Cargo Clauses (C) bieden slechts zeer beperkte dekking voor brand, explosie, stranden, zinken, kapseizen, aanvaring, van de weg raken, ontsporing, het lossen van de lading in een noodhaven, averij grosse opoffering en werpen. Geen enkele andere schade oorzaak is gedekt!

Als laatste is het nog zo dat er ook partijen zijn die buiten een

Incoterms-conditie om een verzekering afsluiten. Houd dan goed in de gaten dat voor dekking onder een polis, er sprake moet zijn van verzekeraar belang. Dit heeft een partij alleen, als zij ook het risico voor het transport op dat punt dragen. Er kan bijvoorbeeld alleen een beroep worden gedaan op de goederenverzekering als de schade oorzaak is voorgevallen tijdens het deel van het transport waarvoor men risico liep. Een CIF verkoper kan dus geen aanspraak doen op de verzekering als er tijdens het zeevervoer schade is opgetreden, tenzij (dat deel van) de lading wordt geweigerd.

Conclusie

Dit waren de vier grootste problemen waarover leden vaak onze ledenservice bellen. Daarnaast zijn er natuurlijk nog veel meer factoren van invloed op het kiezen van de 'juiste' conditie. Denk maar aan Douane formaliteiten, boekhouding voorwaarden, betalingscondities of zelfs Btw-vrijstellingen. De lijst is te lang om hier uitputtend te kunnen behandelen, maar daar zullen we zeker in de bijdragen voor specifieke Incoterms verder op ingaan. ●●●